

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Creative Media and Game Technologies
voltijd

HKU

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Creative Media and Game Technologies
voltijd

HKU

CROHO nr. 30036

Hobéon Certificering

Datum

21 september 2018

Auditpanel

Drs. W.G. van Raaijen

M.A.A. Terlingen

Dr. ir. A.I. Keller

J. de Klerk

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	31
6.	AANBEVELINGEN	33
BIJLAGE I	Scoretabel	35
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	37
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	43
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	45

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	HKU Hogeschool voor de kunsten Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Creative Media and Game Technologies
registratienummer croho	30036
domein/sector croho	Sector Techniek, domein Creative technologies
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	<ul style="list-style-type: none">- Game Art- Game Development- Game Design- Interaction Design- Sound Design- Audio Design
locatie	Utrecht
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit/ opleidingsbeoordeling	22, 25 en 29 juni 2018

2. SAMENVATTING

De opleiding Creative Media and Game Technologies (CMGT) leidt creatieve, technisch onderlegde vernieuwers op die het werkveld en de maatschappij mede vormgeven.

De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: i) Game Art, ii) Game Design, iii) Game Development, iv) Interaction Design, v) Audio Design en vi) Sound Design.

Afgestudeerden Game artists ontwerpen *game-characters*, werelden en interfaces die spelers verleiden tot de gewenste interactie.

Afgestudeerden Game designers zijn de '*puppet masters*' van een game die ervoor zorgen dat de elementen zoals bijv. het verhaal, de spelregels en *levels* optimaal op elkaar zijn afgestemd om spelers de gewenste ervaring te bieden.

Afgestudeerden Game developers zetten technologie creatief in om (nieuwe) spelervaringen mogelijk maken.

Afgestudeerden Interaction designers ontwerpen, met hun kennis van de wisselwerking tussen mens en technologie, oplossingen voor uitdagingen waarmee uiteenlopende type spelers, gebruikers en organisaties worden geconfronteerd.

Afgestudeerden Audio Design zijn expert in het technisch vormgeven van geluid en klank.

Afgestudeerden Sound Design kunnen de technische kant van geluid combineren met een creatieve kant, waarin ze gericht bezig zijn met de emoties en beelden die geluid kan opleveren.

Onderwerp 1. Leerresultaten

De opleiding baseert zich aantoonbaar op de twaalf competenties van het domein Creative Technologies die in april 2013 met de branche en sectororganisaties zijn afgestemd. In de beschrijving van deze competenties is rekening gehouden met de Dublin Descriptoren, als algemene aanduiding van het bachelorniveau. De opleiding heeft o.a. over de competenties veel contact met de andere CMGT-opleidingen en met het (internationale) werkveld, waaronder de eigen werkveldcommissies van Games en Interaction (GI) en Muziek en Technologie (MT), externe opdrachtgevers, stage-instellingen en alumni.

De opleiding heeft een duidelijk eigen en daardoor unieke profilering: zij beoogt studenten op te leiden tot creatieve, technisch onderlegde vernieuwers die het werkveld en de maatschappij mede vormgeven. De opleiding wil dat de studenten zelf de regie voeren over hun technologisch instrumentarium en biedt hen daarvoor de benodigde instrumenten en methoden, zodat zij op hun toekomst zijn voorbereid; soms een situatie die nu nog niet bestaat. De opleiding is voortrekker op het gebied van multidisciplinair projectonderwijs.

De opleiding besteedt ook veel aandacht aan het ontwikkelen van een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden. Vooral het ontwikkelen van ondernemerschap en het leren samenwerken in multidisciplinaire teams en het kunnen werken in een internationale context krijgen veel aandacht. Dit alles acht het auditteam passend bij deze opleiding. Het auditteam komt daarom tot het oordeel 'goed' voor standaard 1.

Onderwerp 2. Programma

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding een actueel en zeer beroepsgericht programma biedt. Studenten, alumni en werkveld zijn zeer tevreden over de inhoud en vormgeving van dit programma.

Alle studenten maken in het eerste studiejaar kennis met een keur aan onderwerpen en ontwerpmethodieken van de verschillende afstudeerrichtingen, waardoor zij een diepgaand begrip krijgen voor de werkzaamheden van collega-designers. Dit programma biedt de studenten een solide basis.

Via kleine en grote(re) projecten waarin zij al vanaf het eerste studiejaar werken voor opdrachtgevers en via de stage, kunnen de studenten specifieke vakkennis opdoen en het geleerde in de praktijk brengen. De studenten leren in de projecten en de stage samen te werken in (multidisciplinaire) teams; iets wat ze in hun latere werkzame leven ook vaak zullen en/of moeten doen.

De opleiding besteedt veel aandacht aan ondernemerschap en het komen tot een grote mate van zelfstandigheid, aan het ontwikkelen van een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden aan de hand van de 'design thinking ontwerpcyclus' en aan de eigen ontwikkeling van de student; allemaal elementen die van groot belang zijn voor de toekomstige CMGT'ers. De opleiding besteedt ook veel aandacht aan internationale aspecten die relevant zijn voor de studenten en die hen voorbereiden op een beroepspraktijk die ook grotendeels internationaal is georiënteerd. GI heeft hiervoor expliciete doelen opgesteld.

Ook biedt de opleiding de studenten veel ruimte voor een persoonlijke profilering, via keuzemodules, seminars, honoursprogramma's en de keuze voor een specifiek afstudeerprofiel en (een) specifiek(e) uitstroomprofiel(en).

De opleiding hanteert een zorgvuldige en passende toelatingsprocedure.

Het auditteam beoordeelt op grond van alle hierboven beschreven positieve bevindingen, de standaarden 2 (Oriëntatie), 3 (Inhoud), 4 (Vormgeving) en 5 (Aansluiting programma) als 'goed'.

Onderwerp 3. Personeel

De opleiding wordt verzorgd door een inhoudelijk en didactisch goed gekwalificeerd team van kerndocenten, docenten in tijdelijke dienst en gastdocenten. Een groot deel van de docenten is ook parttime actief als professional in de beroepspraktijk. Zij hebben daardoor goed zicht op de eisen en wensen vanuit het werkveld. De studenten zijn uitermate tevreden over hun docenten. De docenten zijn ook 'onderzoeksfähig'. Meerdere docenten participeren in de kenniskringen en onderzoeksprogramma's van de lectoraten en/of voeren onderzoek uit voor bijvoorbeeld het bedrijf waar zij zelf werkzaam zijn.

Er is veel ruimte voor eigen professionalisering/ontwikkeling van de docenten in een veilige werkomgeving.

De docent-studentratio van gemiddeld 1:14 acht het auditteam passend bij deze kunstvakopleiding.

Het auditteam komt op grond van alle bovenstaande positieve punten, tot het oordeel 'goed' voor standaard 6

Onderwerp 4. Voorzieningen

De huisvesting is adequaat en de materiële voorzieningen zijn van bovengemiddelde kwaliteit. De voorzieningen maken het goed mogelijk het programma te realiseren. Docenten en studenten zijn hierover zeer tevreden.

De opleiding zorgt goed voor de benodigde professionele begeleiding en levert zoveel mogelijk maatwerk voor elke student. De studenten zijn zeer tevreden over de studiebegeleiding van de tutoren en de andere docenten. De opleiding zorgt dat de studenten alle relevante en benodigde informatie rondom de studie krijgen. Het (te) grote aantal verschillende informatiekanaalen is nog een aandachtspunt. Dit staat het oordeel 'goed' evenwel niet in de weg voor standaard 8.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 7 (huisvesting) en 8 (studiebegeleiding) als 'goed'.

Onderwerp 5. Kwaliteitszorg

De opleiding evalueert stelselmatig de kwaliteit van haar onderwijs. Zij maakt daarbij gebruik van een PDCA-cyclus en treft op basis van diverse evaluaties de benodigde en/of gewenste verbetermaatregelen. Met name docenten, werkveld en examencommissie zijn actief betrokken bij de kwaliteit. Ook met alumni heeft de opleiding regelmatig contact onder andere in de werkveldcommissies en door de inzet van alumni als gastdocent. De formele studentbetrokkenheid in de Opleidingscommissie (OC) van MT, via het invullen van de evaluaties en via de terugkoppeling van de resultaten door de opleiding, behoeft nog aandacht. Daar zijn zowel GI als MT al mee bezig.

Het auditteam weegt het aandachtspunt van de formele studentbetrokkenheid zwaarder mee en komt daarom tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 9.

Onderwerp 6. Toetsing

De opleiding toetst en beoordeelt op een valide, betrouwbare en transparante manier. Zij past regelmatig het zogenoemde meer-ogen principe toe bij het opstellen van de toetsen en de beoordelingscriteria en bij het beoordelen van het (eind)werk van de studenten. De opleiding betreft ook het werkveld in de rol van adviseur bij de beoordeling, o.a. bij high-stake¹ examens. De toetsen zijn divers en van voldoende niveau en passend bij de leerdoelen.

De opleiding besteedt ook veel aandacht aan formatieve toetsing en het geven van kwalitatieve feedback. Dat acht het auditteam belangrijk voor de ontwikkeling en studievoortgang van de studenten. Het opvolgen van het protocol en de beschikbare tijd voor het voeren van het inhoudelijke gesprek door de commissie bij het eindexamen en het scherpere onderscheid in de criteria voor de oordelen 'goed' en 'zeer goed' in het beoordelingsformulier van het eindexamen GI, ziet het auditteam nog als aandachtspunten.

GI en MT hebben beide een actieve examencommissie die zowel proactief als reactief optreedt en waar nodig aanbevelingen doet voor het treffen van verbetermaatregelen en de opvolging daarvan monitort.

Het auditteam beoordeelt deze standaard als 'voldoende'.

Onderwerp 7. Gerealiseerde leerresultaten

Het auditteam trof een grote verscheidenheid aan afstudeerprojecten aan, die de brede mogelijkheden voor de studenten om hun eigen weg binnen de schools, afstudeerrichtingen en uitstroomprofielen te volgen, goed lieten zien. De gerealiseerde resultaten waren van overtuigend bachelorniveau. De studenten konden hun eindwerk op basis van hun onderzoek helder verwoorden en verantwoorden. Het meeste getoonde werk was technisch van goede tot zeer goede kwaliteit.

Het positieve oordeel over het gerealiseerde niveau, wordt bevestigd door het werkveld waaronder de externen die aanwezig zijn bij de eindexamens en de werkveldcommissie die bij de EXPO wordt uitgenodigd en de alumni. De afgestudeerden komen zeer breed terecht en zij kunnen heel zelfstandig werken. Velen vinden na afstuderen werk in een bedrijf of organisatie in Nederland of in het buitenland of hebben tijdens de studie al een eigen bedrijfje. Een aantal van hen heeft prijzen gewonnen, is toonaangevend als Indie Game Developer of is als Interaction Designer beslissingsbevoegd binnen de eigen organisatie.

Het auditteam beoordeelt standaard 11 daarom met een 'goed'.

Algemene conclusie:

De opleiding CMGT van HKU is een sterk op de beroepspraktijk gerichte opleiding met een heel eigen inkleuring, die wordt verzorgd door zeer betrokken en goed gekwalificeerde docenten, die veelal met één been in het actuele werkveld staan.

¹ High stake beoordelingen zijn de belangrijkste(re) beoordelingen gedurende de gehele opleiding.

Het auditteam is onder de indruk van al hetgeen het gezien, gehoord en gelezen heeft en komt met een unaniem positief advies voor accreditatie dat conform de beslisregels van de NVAO tot een overall-oordeel 'goed' leidt.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 21 september 2018.

3. INLEIDING

HKU biedt als kunsthogeschool onderdak aan negen schools met een breed palet aan opleidingen op het gebied van Beeldende Kunst, Vormgeving, Theater en Muziek. HKU biedt een keur aan creatieve (ontwerp)methodieken, lectoraten en expertisecentra.

De opleiding Creative Media and Game Technologies (CMGT) wordt binnen HKU verzorgd door twee schools: Games en Interactie (GI) en Muziek en Technologie (MT).

GI verzorgt de bacheloropleiding CMGT binnen de afstudeerrichtingen Game Art, Game Design, Game Development en Interaction Design.

MT verzorgt de bacheloropleiding CMGT binnen de afstudeerrichtingen Audio Design en Sound Design.

Daarnaast verzorgt de school MT nog de bacheloropleiding Muziek met de afstudeerrichtingen Music Design for Games & Interaction, Composition & Musicproduction, Composition for Media en Composition Electronic Music. Ook verzorgt MT de hbo-master of Music, pathway Music Design.

Omdat er veel belangstelling van studenten bleek te zijn voor technologie, heeft het CvB op een gegeven ogenblik ingestemd met afstudeerrichtingen van MT over het croho Bachelor Art and Technologie (BAT) heen; thans CMGT.

De opleiding CMGT is een voltijdopleiding.

HKU kent vier Expertisecentra: i) Educatie, ii) Onderzoek en Innovatie, iii) Creatief Ondernemerschap en iv) Creatieve Technologie. Deze centra brengen expertise uit de hogeschool bij elkaar en vervullen een dienende, ondersteunende, stimulerende en coördinerende rol voor de schools, het onderzoek en het onderwijs.

De opleiding CMGT werkt met verschillende HKU-lectoraten samen om praktijkgericht onderzoek te verzorgen.

MT kent een eigen onderzoeksprogramma 'Muziekontwerp' dat deel uitmaakt van het lectoraat Performatieve Maakprocessen.

In onderstaand rapport is steeds sprake van de opleiding als geheel als het om CMGT-onderwijs gaat. Daar waar GI en MT van elkaar verschillen, wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie

De vorige visitatie bij de toenmalige Bachelor of Art & Technology (BAT) vond plaats in 2010. Het panel oordeelde over het algemeen zeer positief over de opleiding.

In de afgelopen jaren heeft de opleiding op drie punten structurele verbeteringen doorgevoerd:

- Borging toetsproces: door professionalisering van examencommissies en het ontwikkelen van een HKU-breed toetskader. Daarnaast beschikt elke school nu over een geactualiseerd toetsplan, waarin zij onder andere verbeterpunten beschrijft.
- Toegankelijke informatie over het onderwijsprogramma: elke opleiding heeft elke module beschreven volgens de HKU-standaard. Deze modules zijn voor studenten en docenten online in de Osiris-catalogus te vinden. In de module-omschrijvingen staan onder andere de leerdoelen, competenties, beoordelingscriteria en cesuur benoemd. Daarnaast zijn voor de afstudeerrichtingen Sound Design en Audio Design de leerlijnen visueel en in tekst in kaart gebracht en zijn binnen de afstudeerrichtingen van GI de beoordelingscriteria gekoppeld aan de te behalen competenties.
- Het verzamelen en analyseren van de data uit evaluaties vindt steeds methodischer plaats volgens de PDCA-cyclus, waarbij in/tijdens de check-fase ook de door de schools geformuleerde streefcijfers worden gehanteerd. De evaluaties en bijbehorende verbeterpunten worden met de docenten en studenten gedeeld.

In het onderstaande rapport beschrijft het auditteam bij de standaarden 8, 9 en 10 zijn bevindingen met betrekking tot bovenstaande verbeteringen.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving. De uitgangspunten voor de inrichting van de opleiding passen bij de onderwijsvisie en het profiel van de instelling. De beoogde leerresultaten worden periodiek geëvalueerd.

Bevindingen

De hergroepering in 2013 van bestaande techniekopleidingen heeft geleid tot de oprichting van het nieuwe domein Creative Technologies, waar o.a. de stamopleiding Creative Media and Game Technologies (CMGT) uit voort is gekomen. De andere stamopleidingen betreffen Communication & Multimedia Design (CMD) en Fashion & Textile Technologies (FTT). Elke stamopleiding richt zich op een ander onderdeel van het werkveld Creatieve Industrie en kent een eigen Body of Knowledge & Skills.

HKU verzorgt samen met drie andere kennisinstituten (Hogeschool Rotterdam, NHTV en Saxion) het onderwijs binnen de stamopleiding CMGT. Met deze collega-instituten vindt regelmatig overleg plaats. Dit heeft onder andere geresulteerd in een geactualiseerde Body of Knowledge & Skills en doorverwijzing naar elkaars instellingen tijdens open dagen.

De gezamenlijke domeincompetenties zijn in april 2013 met de branche en sectororganisaties afgestemd tijdens een werkveldconferentie. Deze competenties zijn gebaseerd op diverse ontwerp- en productieprocessen die creatieve professionals dienen te beheersen. Dit heeft geresulteerd in twaalf competenties die in vier clusters zijn onderverdeeld: technologische, ontwerpende, organiserende en professionele competenties. Bij de beschrijving van de competenties is rekening gehouden met de Dublin Descriptoren, als algemene aanduiding van het bachelorniveau.

Een voorbeeld van een technologische competentie is:

- *De beginnende beroepsbeoefenaar beschikt over gedegen kennis van de vigerende digitale technologieën binnen het deel van het werkveld waar de opleiding zich op richt. De beginnende beroepsbeoefenaar is in staat om technisch onderzoek en analyse te verrichten.*

Een voorbeeld van een ontwerpende competentie is:

- *De beginnende beroepsbeoefenaar is in staat een ontwerpopdracht te onderbouwen door middel van onderzoek en analyse. De beginnende beroepsbeoefenaar toont aan in zijn onderzoekactiviteiten te beschikken over een repertoire aan relevante onderzoekvaardigheden en kan uit dit repertoire de juiste methode selecteren, gegeven de onderzoekomstandigheden. Hij is in staat prototypes te ontwikkelen als communicatiemiddel binnen de context van toepassing.*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding zich aantoonbaar baseert op deze competenties.

Voor 2013 bood HKU de opleiding aan onder de naam 'Bachelor of Art and Technology' (BAT) die uitging van een set van 17-BAT competenties. De opleiding heeft in 2014 een analyse gemaakt van de overeenkomsten en verschillen tussen de BAT- en de CMGT-competenties.

Daaruit is gebleken dat de oude en de nieuwe competenties overlappen. Ten tijde van de audit was alleen het vierdejaars curriculum nog gebaseerd op de BAT-competenties en studeerden de studenten op basis van deze competenties af.

Profilering/eigen inkleuring

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding CMGT van HKU een zeer duidelijke profilering en eigen inkleuring heeft, passend bij de inbedding in een kunstvakhogeschool. Deze inbedding maakt de opleiding uniek ten opzichte van de andere drie CMGT-opleidingen.

HKU heeft als motto 'nieuwe verbindingen, nieuwe toepassingen'. Het uiteindelijk streven van HKU is om hybride creatieve professionals op te leiden: professionals met specialistische kennis op het eigen vakgebied, die tevens in staat zijn om over de grenzen van het eigen vakgebied samenwerkingen aan te gaan. Studenten moeten zich ontwikkelen tot zogenoemde T-shaped professionals. De opleiding CMGT besteedt hier expliciet aandacht aan.

De opleiding is in Nederland voortrekker op het gebied van multidisciplinair projectonderwijs: studenten uit de verschillende schools van HKU spelen in projecten verschillende rollen en vullen elkaar aan. Zo werkten CMGT-studenten bijvoorbeeld samen met anderen aan een game voor visueel gehandicapten, een audience game met interactieve livemuziek en zelfs aan een complete rockopera-game genaamd 'Karma Flow'.

Het uitgangspunt van de opleiding is dat de studenten verbindingen (leren) leggen tussen techniek, menselijk gedrag en beleving. De opleiding wil de studenten daarom opleiden tot creatieve, technisch onderlegde vernieuwers die het werkveld en de maatschappij mede vorm geven. Studenten moeten al vanaf de eerste dag van de studie zelf de regie voeren over hun technologisch instrumentarium. De opleiding leert hen vooral strategieën aan om zich nieuwe technologie eigen te maken, zodat zij op hun toekomst zijn voorbereid; dat is soms een toekomst die we nog niet kennen. De studenten moeten zich ook continu bijscholen, zowel om zich zelfstandig te kunnen verdiepen in specialistische toepassingen die zij voor hun eigen project nodig hebben, alsmede om in de toekomst een bijdrage te kunnen leveren aan technologische innovatie.

De opleiding hanteert sinds enige jaren binnen elke afstudeerrichting zogenoemde uitstroomprofielen, die de studenten houvast moeten bieden. Drie profielen hebben GI en MT gemeen: de Maker, de Onderzoeker en de Ondernemer. GI kent daarnaast nog een vierde uitstroomprofiel: de Kunstenaar.

Het uitstroomprofiel geeft weer welk aspect van het design-proces de student wil benadrukken. Studenten kunnen ook uitstroomprofielen combineren.

Ten tijde van de audit waren er nog geen afstudeerders die met een van deze uitstroomprofielen afstudeerden.

Ook besteedt de opleiding conform het landelijk competentieprofiel uitgebreid aandacht aan ondernemerschap en het ontwikkelen van een ondernemende houding. Naast de mogelijkheid te kiezen voor het uitstroomprofiel 'Ondernemer', krijgen de studenten in het project in het tweede studiejaar al te maken met externe opdrachtgevers. (Zie daarover onder 4.2 'Programma'.)

Onderzoek

De opleiding besteedt conform het landelijk competentieprofiel expliciet aandacht aan het ontwikkelen van een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden. Onderzoek doen komt in meerdere competenties naar voren. (Zie de hierboven gegeven voorbeelden.)

De opleiding hanteert bij het laten uitvoeren van onderzoek de design thinking ontwerpcyclus. (Zie verder 4.2. 'Programma'.)

Internationale dimensie

De opleiding beoogt de studenten voor te bereiden op een beroepspraktijk die grotendeels internationaal is. HKU beschikt over een internationaal netwerk dankzij het lidmaatschap van onder andere de European League of Institutes of the Arts (ELIA) en de Association Européenne des Conservatoires (AEC). Ook werkt de opleiding samen met internationale opdrachtgevers en samenwerkingspartners in internationale Research & Design-projecten. Daarmee is de opleiding goed op de hoogte van de eisen die het internationale werkveld aan de afgestudeerden stelt. (Zie verder onder 4.2. Programma.)

Afstemming met het werkveld en vakgenoten

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding voortdurend in contact staat met het werkveld. Dat gebeurt o.a. via de eigen werkveldcommissies van GI en MT, de externe opdrachtgevers voor projecten, stage-instellingen, de (gast)docenten die werkzaam zijn in het betreffende werkveld en alumni. Met deze geledingen spreekt de opleiding regelmatig over de eisen die het werkveld stelt aan de afgestudeerde CMGT'ers.

Zoals al hierboven is vermeld, beschikt HKU over een internationaal netwerk, waardoor de opleiding goed op de hoogte is van de eisen vanuit internationaal perspectief.

Zoals al hierboven is vermeld, stemt de opleiding in het landelijk overleg regelmatig af met de andere CMGT-opleidingen.

Weging en Oordeel

De opleiding baseert zich aantoonbaar op de twaalf competenties van het domein Creative Technologies die in april 2013 met de branche en sectororganisaties zijn afgestemd. In de beschrijving van deze competenties is rekening gehouden met de Dublin Descriptoren, als algemene aanduiding van het bachelorniveau. De opleiding heeft o.a. over de competenties veel contact met de andere CMGT-opleidingen en met het (internationale) werkveld.

De opleiding heeft een duidelijk eigen en daardoor unieke profilering en biedt de studenten de benodigde instrumenten en methoden, zodat zij op hun toekomst zijn voorbereid; soms een situatie die nu nog niet bestaat. De opleiding is voortrekker op het gebied van multidisciplinair projectonderwijs.

De opleiding besteedt ook veel aandacht aan het ontwikkelen van een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden. Vooral het ontwikkelen van ondernemerschap en het leren samenwerken in multidisciplinaire teams en het kunnen werken in een internationale context krijgen veel aandacht. Dit alles acht het auditteam passend bij deze opleiding. Het auditteam komt daarom tot het oordeel 'goed' voor deze standaard.

4.2. Programma

Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Toelichting NVAO: Het programma sluit aan bij de actuele (internationale) ontwikkelingen, eisen en verwachtingen in het beroepenveld en in het vakgebied. Academische vaardigheden en/of onderzoeks- en/of beroepsgerichte competenties krijgen invulling op een wijze die past bij de oriëntatie en het niveau van de opleiding.

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De vormgeving van het programma draagt bij aan de realisatie van de beoogde leerresultaten. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten een actieve rol nemen in de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). De inrichting van de leeromgeving past bij de onderwijsvisie van de instelling.

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Toelichting NVAO: De gehanteerde toelatingseisen zijn realistisch met het oog op de beoogde leerresultaten.

Bevindingen

- *Opzet en inhoud curriculum*

De onderwijsprogramma's van GI en MT zijn ingedeeld in drie fases: i) oriëntatie en scholing, ii) verdieping en iii) profilering.

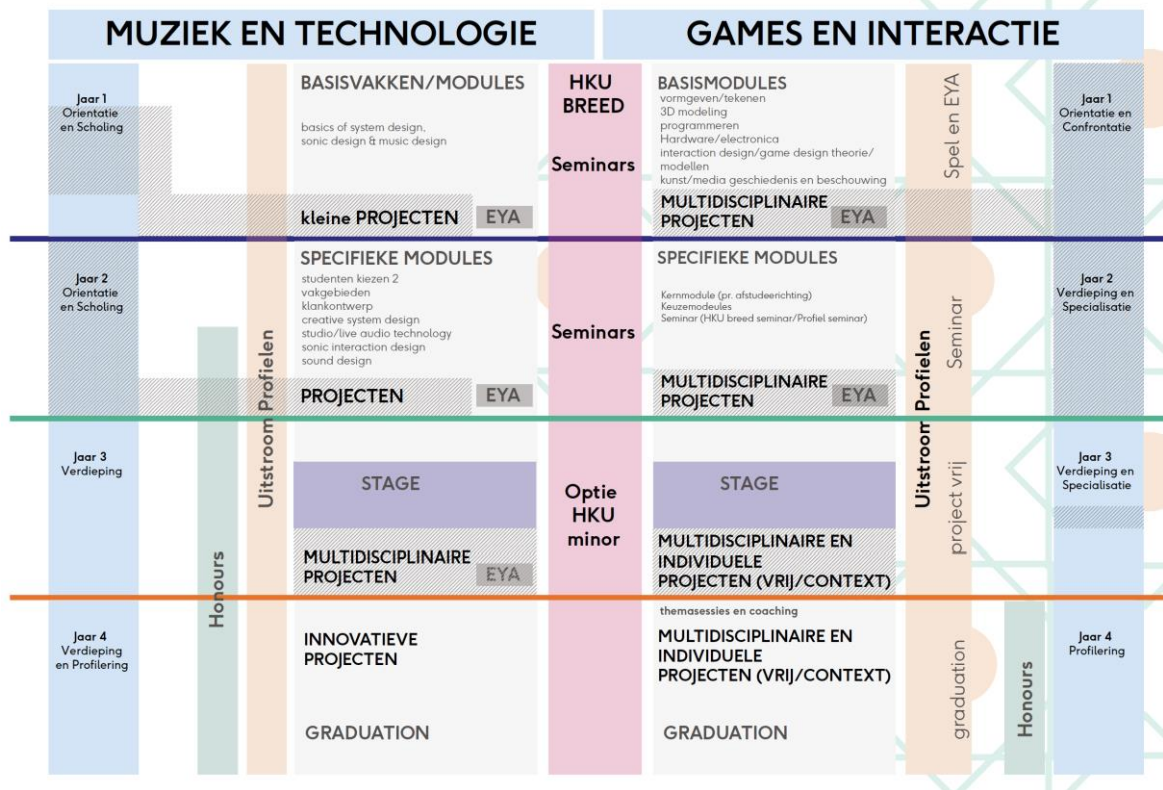
Zowel GI als MT kennen een eerste basisjaar waarin de studenten kennismaken met een keur aan onderwerpen en ontwerpmethodieken van de verschillende afstudeerrichtingen. Dat acht het auditteam een sterk element. Studenten krijgen op deze wijze een diepgaand begrip voor de werkzaamheden van collega-designers, zodat zij effectief in multidisciplinaire teams of in sectoren buiten de creatieve industrie kunnen samenwerken. Dat is belangrijk voor de ondernemende student die de opleiding beoogt op te leiden en het biedt de studenten een solide basis. Tevens biedt het de studenten GI de mogelijkheid om nog over te stappen naar een andere afstudeerrichting. Bij MT kiezen de studenten na dit eerste studiejaar welk zwaartepunt binnen hun afstudeerrichting het beste bij hen past, en is er de mogelijkheid tot overstappen naar een andere richting.

In het tweede jaar volgen de studenten specifieke kernmodules gericht op hun afstudeerrichting en werken zij aan (multidisciplinaire)projecten. Ze krijgen daarbij ook les van gastdocenten die hen confronteren met de buitenwereld.

In het derde studiejaar lopen de studenten stage en leren zij hun kennis en skills toe te passen in grotere projecten.

In het vierde studiejaar bereiden de studenten zich voor op het afstuderen en op hun rol in het toekomstige werkveld. De studenten doen onderzoek in het kader van hun eindwerk en werken aan hun eigen portfolio dat een onderdeel vormt van de graduation beoordeling. (Zie daarover standaard 10.)

Globaal Curriculum Overzicht 2018-2019

MT confronteert de studenten van al haar afstudeerrichtingen met de diverse vakgebieden in de vorm van leerlijnen voor de opbouw van kennis en vaardigheden: compositie, muziekproductie, creative system design, klankontwerp, sound design, sonic interaction design, studio-technologie/live studio.

- *Koppeling leerresultaten en curriculum*

De opleiding heeft voor elke afstudeerrichting van GI en MT in een competentiematrix helder in beeld gebracht aan welke CMGT-competenties de studenten in welke modules werken. Het programma van studiejaar 4 was dat ten tijde van de audit nog gekoppeld aan de oude BAT-competenties, maar in de matrix is al te zien hoe de koppeling met de CMGT-competenties is gemaakt.

In de beschrijving van elke module heeft de opleiding voor alle betrokkenen inzichtelijk gemaakt aan welke competenties en leerdoelen de student werkt. Door het hele curriculum te doorlopen, kunnen de studenten alle beoogde leerresultaten behalen.

- *Beroepsgerichtheid, stage en projecten*

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het curriculum van de opleiding actueel en zeer beroepsgericht is.

De studenten werken in de eerste studie jaren al aan kleine(re) projecten, waarvan een flink deel door de opleiding is geacquireerd of geformuleerd; veelal met opdrachtgevers uit de creatieve industrie of andere sectoren. Studenten werken hierbij in (multidisciplinaire) groepen, waarin ze tevens leren om samen te werken; iets wat ze in hun latere werkzame leven ook vaak zullen en/of moeten doen.

Vanaf het derde studiejaar werken de studenten aan grotere projecten (30 EC) voor een externe opdrachtgever, met wie ze zelf het contact moeten onderhouden. De opleiding participeert hiermee actief als sparringpartner in de kennisontwikkeling van de beroepspraktijk. Voorbeelden hiervan zijn samenwerkingen met Bartimeüs, Muziekcentrum voor de Omroep,

Instituut voor Beeld en Geluid, STEIM², UMCU³, applied gamebedrijven zoals IJsfontein etc. Ook werkt de opleiding – soms langdurig – samen met internationale partijen. MT had op de voormalige locatie Hilversum – waar zij tot juli 2016 zat - een goedlopend eigen projectbureau dat veel interessante opdrachten voor de studenten (en docenten) binnenhaalde. De opleiding wil weer een dergelijk projectbureau opzetten. Het auditteam ondersteunt dit waardevolle initiatief.

In het derde studiejaar lopen de studenten doorgaans een half jaar stage waarin ze specifieke vakkennis opdoen en het geleerde in de praktijk brengen. Studenten krijgen daarbij ook de mogelijkheid naar het buitenland te gaan. Na afloop van de stage moeten de studenten hun ervaringen presenteren aan de studenten uit het tweede studiejaar. Daarmee zorgt de opleiding op een mooie manier voor kennisdeling.

Zoals al onder standaard 1 is vermeld, besteedt de opleiding veel aandacht aan het ontwikkelen van een ondernemende houding. GI verzorgt o.a. lessen 'Zelf Management' en 'Communicatie' en MT biedt de lessencyclus 'Beroepsvoorbereiding' en besteedt aandacht aan ondernemerschap tijdens 'Studieloopbaanbegeleiding'. Boven alles leidt de opleiding studenten op om pro-actief hun professionele loopbaan vorm te geven. Dat acht het auditteam heel belangrijk voor de studenten die aan deze opleiding studeren. Het auditteam heeft gezien dat de studenten hierop ook bevraagd en beoordeeld worden bij hun eindexamen. Sommige studenten starten al gedurende de studie een eigen bedrijf. De opleiding en het HKU Expertisecentrum voor Creatief Ondernemerschap begeleiden de studenten bij het realiseren van hun plannen. Ook kunnen studenten bij dit Expertisecentrum terecht voor specifieke workshops en trainingen. Daarover is het auditteam uitermate positief.

Veel docenten van de opleiding staan ook met één been in de praktijk. Zij hebben bijvoorbeeld een eigen bedrijf of studio. Alle docenten hebben intensief contact met het actuele werkveld en brengen vandaaruit actuele ontwikkelingen in het curriculum in.

Naast de vaste docenten, zet de opleiding gastdocenten in voor kleine(re) onderdelen van het programma. Ook zij zorgen voor een goede verbinding met de actuele beroepspraktijk. Daarnaast organiseert GI seminars. Dat acht het auditteam een mooi vehikel om ervoor te zorgen dat de laatste ontwikkelingen de opleiding binnenkomen. Gastdocenten die deze seminars verzorgen, zorgen voor nieuwe impulsen en vullen de nog openliggende 'puzzelstukjes' in het curriculum in.

Daarnaast hebben GI en MT, zoals al onder standaard 1 is vermeld, eigen werkveldcommissies, heeft de opleiding contact met alumni en stageverleners en met de verschillende HKU-kenniscentra. Deze gremia vervullen eveneens een onmisbare rol bij de ontwikkeling van het curriculum.

▪ *Onderzoek*

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding in het programma zeer veel aandacht besteedt aan een onderzoekende houding en het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden. Onderzoek is voor elke student vanaf het begin van de studie integraal onderdeel van projecten. Dit acht het auditteam zeer passend bij deze opleiding. De opleiding maakt daarbij gebruik van de 'design thinking ontwerpcyclus'⁴ gebaseerd op Herbert Simon. Hierbij staat het onderzoek altijd in dienst van het ontwerp.

Aan het begin van de studie focussen de studenten op twee typen onderzoek: 'research for design' en 'research through design'. Zo onderzoeken de studenten bijvoorbeeld een complex en uitdagend probleem door verschillende prototypes te ontwikkelen.

² STEIM: Studio for Electro-Instrumental Music

³ UMCU: Utrechts Medisch Centrum Utrecht

⁴ Design Thinking: Define – Research – Ideate – Prototype – Choose – Implement - Learn

De derde vorm van onderzoek – ‘research into design’ – waarbij het ontwerpproces zelf centraal staat en wordt gezocht wat een optimale manier is om dit vorm te geven, is vooral voor MT-studenten van belang.

De studenten presenteren aan het einde van elk project hun bevindingen of leveren hierover een schriftelijk verslag. MT-studenten moeten bijvoorbeeld naar aanleiding van het onderzoek voor het project in studiejaar 3 een paper schrijven. Studenten GI schrijven in jaar 3 een etnografisch-onderzoeksverslag.

Eén van de alumni die het auditteam sprak, noemde als aandachtspunt nog het ‘afmaken van werk’. Dat vinden veel studenten moeilijk. De opleiding zou de studenten nog meer kunnen aanzetten tot het ‘klein houden’ van het ontwerp. Dan worden het pareltjes. Het auditteam beveelt de opleiding aan, ook hieraan nog meer aandacht te besteden.

Naar aanleiding van de eindwerken van de studenten die het auditteam zag, concludeert het dat de opleiding de studenten aanzet tot een redelijk geformaliseerde methode van ‘playtesting’ van een nieuw instrument/spel/installatie bij een groep van mensen voor wie dit interessant kan zijn. Het auditteam vermoedt dat het voor studenten interessant kan zijn als de opleiding de studenten stimuleert om bij dit testen ook te kijken welk onverwacht en nieuw gedrag dit uitlokt. In de presentaties van de studenten die dit hadden gedaan, zag het auditteam dat deze open en onbevangen manier van onderzoek tot veel meer bevoegenheid, maar ook veel meer nieuwsgierigheid had geleid. Het auditteam beveelt de opleiding daarom aan de studenten hiertoe te stimuleren en hen te ondersteunen in het vastleggen van dit soort onderzoek. (Zie voor het oordeel over het gerealiseerde niveau verder standaard 11.)

De opleiding werkt ook nauw samen met de verschillende lectoraten en de HKU Expertisecentra. Zo werkt GI bijvoorbeeld samen met het lectoraat ‘Interactive Narrative Design’ en met het Expertisecentrum ‘Creatieve Technologie’.

MT kent een eigen onderzoeksprogramma ‘Muziekontwerp’ dat deel uitmaakt van het lectoraat Performatieve Maakprocessen. Dit programma onderzoekt maakprocessen bij muziekontwerp in de meest brede zin van het woord: ontwerpen van geluid, klank, muziek en bijbehorende technologie en processen. Daarnaast worden interactieve en innovatieve toepassingen van muziekontwerp ontwikkeld voor o.a. de (game)industrie, de gezondheidszorg en het onderwijs. Aanvullend werkt MT samen met het lectoraat ‘Research in Creative Practices’ en met het lectoraat ‘Performatieve Maakprocessen’ in andere onderzoeken.

Meerdere docenten vanuit de opleiding – in totaal 3,3 fte - participeren in de kenniskringen en onderzoeksprogramma’s van de lectoraten. Ook studenten van de opleiding participeren in onderzoeksprojecten.

Het auditteam is van oordeel dat de onderzoekscultuur die er binnen de opleiding en de gehele HKU heerst, zeer inspirerend en stimulerend is voor alle studenten.

Het motto van HKU ‘nieuwe verbindingen, nieuwe toepassingen’ is zeker wat dit laatste aspect betreft goed terug te zien. Het aspect nieuwe verbindingen, bijvoorbeeld in het samenwerken met de andere opleidingen van HKU, maar ook in het samenwerken tussen GI- en MT-studenten kan nog versterkt worden. Het auditteam hoorde tijdens de audit wel terug, dat studenten uit de lagere studiejaren al vaker studenten van andere opleidingen opzoeken en/of met hen samen gaan werken.

- *Internationale dimensie*

De opleiding besteedt veel aandacht aan internationale aspecten die relevant zijn voor de studenten en die hen voorbereiden op een beroepspraktijk die ook grotendeels internationaal is georiënteerd.

Tijdens de audit is gebleken, dat de directeur GI met zijn team heel doelgericht heeft gekeken naar de invulling van de internationale dimensie in het curriculum en het rendement dat het moet opleveren. GI stelt dat een activiteit voedend moet zijn vanuit de arbeidskant, voedend moet zijn voor de competenties van de student en dat de activiteit ervoor moet zorgen dat de studenten de benodigde competenties ontwikkelen om in internationaal verband te kunnen functioneren. Het auditteam is zeer te spreken over deze explicitering en afbakening in de keuze van internationale activiteiten.

MT heeft een groot verleden van internationalisering met name via de Research & Design-projecten met samenwerkingspartners in Europa, Afrika, Amerika en Azië, naast de meer reguliere samenwerkingen via internationale netwerken. MT heeft haar visie op internationalisering vastgelegd en werkt met jaarwerkplannen en jaarverslagen internationalisering.

MT houdt in het tweede studiejaar een internationale week, waarin de studenten zich o.a. kunnen oriënteren op mogelijke internationale stages en projecten.

In 2018-2019 start een honourstraject 'Internationalisation HKU Music and Technology'.

Alle studenten van de opleiding kunnen in het derde studiejaar een internationale stage lopen en/of een exchangeprogramma volgen aan een collega-instituut in het buitenland. De opleiding ondersteunt de studenten daarin ook actief. Een mooi voorbeeld hiervan hoorde het auditteam tijdens de audit van een MT-student die vertelde dat hij door de teamleider was geholpen aan een interessante stageplek in de VS. Hij kan bij dit bedrijf na zijn afstuderen aan de slag. Een ander mooi voorbeeld van een internationale activiteit is de International Global Applied Game Jam in Zuid-Korea, die studenten GI samen met docenten jaarlijks organiseren.

Het auditteam beveelt de directeur van MT en zijn team nog aan, om net als het GI-team expliciete doelen verder vast te leggen met betrekking tot de internationale activiteiten.

▪ *Persoonlijke profileringsruimte van de student*

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding de studenten veel ruimte biedt voor eigen inkleuring van de studie. Daarmee zorgt de opleiding er goed voor dat studenten al gedurende hun studie bedenken hoe zij zich in het toekomstige werkveld willen profileren.

Studenten werken al vanaf het eerste studiejaar aan hun eigen profiel. Dat doen ze allereerst door de keuze voor een van de afstudeerrichtingen. Daarnaast hebben de beide schools GI en MT binnen elke afstudeerrichting uitstroomprofielen ontwikkeld, waarmee de student kan kiezen welk aspect van het designproces hij wil benadrukken: Maker, Ondernemer en/of Onderzoeker en bij GI ook nog Kunstenaar.

Studenten krijgen binnen het curriculum ruimte voor het volgen van keuzevakken en keuzetrajecten. Ook is er ruimte voor het formuleren van eigen leerdoelen, op basis waarvan de opleiding de studenten vervolgens beoordeelt.

Zo kent GI bijvoorbeeld de zogenoemde ISA⁵-modules, waarin de studenten eigen leerdoelen en activiteiten definiëren. Ook kunnen de GI-studenten uit het HKU-brede aanbod tweemaal per jaar een seminar kiezen dat bij hun ontwikkeling en interesses aansluit. In jaar 3 staat het Project Vrij geprogrammeerd.

MT-studenten kunnen zich profileren door twee parallelle leerlijnen te combineren en te integreren, waarbinnen zij hun vakmatige competenties ontwikkelen.

In het vierde studiejaar krijgen alle studenten veel ruimte om hun eigen portfolio vorm te geven.

Daarnaast kunnen de studenten zich in het vierde studiejaar aanmelden voor een honourstraject, waarvoor zij door de opleiding geselecteerd worden.

⁵ ISA: Individuele Studie Activiteiten

MT biedt een extra module van 10 EC en moedigt studenten aan binnen dit honoursprogramma twee uitstroomprofielen te combineren. GI wil komend studiejaar een vergelijkbaar honourstraject aanbieden.

GI biedt nu een honourstraject dat specifiek gericht is op het in context plaatsen van het afstudeerwerk.

Didactische uitgangspunten

De opleiding heeft een aantal didactische uitgangspunten geformuleerd op basis waarvan zij het onderwijs heeft vormgegeven. Zo wil zij dat studenten zo snel mogelijk de basisprincipes van design thinking beheersen, zodat zij dit in praktijk kunnen brengen. (Zie onder het kopje 'onderzoek').

Daarnaast wil de opleiding dat studenten met ontwerpers uit verschillende disciplines samenwerken om het effectief mensgericht ontwerpen te realiseren. De opleiding richt de projecten zo in dat de studenten diverse rollen leren te spelen, waardoor zij een realistisch beeld krijgen van samenwerken in een professionele, multidisciplinaire context. (Zie ook onder het kopje 'beroepsgericht, stage en projecten'.)

De projecten hebben steeds eenzelfde opzet, maar de complexiteit neemt per jaar toe.

In het eerste studiejaar biedt de opleiding veel sturing met kleinere modules en afgebakende opdrachten. Vanaf het derde studiejaar zijn er grotere modules waarin de opleiding een appèl doet op zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid.

Tevredenheid studenten, alumni en werkveld over het programma

Uit het studenthoofdstuk en de gesprekken tijdens de audit kwam naar voren, dat de studenten zeer tevreden zijn over de inhoud en vormgeving van het programma. Ze noemden de brede basis die ze krijgen aangeboden aan het begin van de opleiding, het verdiepen en verbreden van kennis via keuzemodules, de projecten die de beroepspraktijk nabootsen en die ze uitvoeren voor een opdrachtgever, het opbouwen van een sterke learning community en het samenwerken in groepsverband, de aandacht voor de internationale dimensie, het opdoen van specifieke vakkennis via de stage en de aandacht voor ondernemerschap.

De alumni en het werkveld waren zeer te spreken over het feit, dat de opleiding de studenten nadrukkelijk stimuleert zichzelf te ontwikkelen en te komen tot een grote mate van zelfstandigheid. De opleiding besteedt veel aandacht aan presentatie en professionalisering en biedt de studenten daarvoor alle benodigde instrumenten.

Tijdens de audit is ook gesproken over de studielast. De studenten meldden, dat dit per student verschilt en sterk samenhangt met de eigen ambities. Er zijn studenten die altijd hoge cijfers willen halen, aldus de studenten. Het eerste studiejaar met de vele modules en projecten ervaren alle studenten als pittig. Het tweede studiejaar neemt het aantal projecten al af. Daarna is het goed te doen. Maar veel studenten gaan dan juist voor meer eigen uitdaging en willen steeds beter worden. Daarmee blijft de studielast en de ervaring van stress hoog. Het auditteam herkent dit en acht dit inherent aan een kunstvakopleiding.

Instroom en aansluiting

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding naast de wettelijke toegangseisen, een zorgvuldige en passende toelatingsprocedure hanteert. Studenten moeten een motivatiebrief schrijven, een toelatingsopdracht uitvoeren en een portfolio laten zien. Daarnaast neemt MT studenten een kennistoets af (solfège, klank en technologie) en neemt GI een gevalideerde NOA-test af over studiehouding, oriëntatie op opleiding, motivatie en capaciteiten.

Studenten die een interessant portfolio en ontwerp-opdracht hebben, nodigt de opleiding uit. Een commissie van meerdere docenten is betrokken bij dit gesprek en beoordeelt de aspirant-student op basis van een aantal criteria: 'creatief/artistiek', 'conceptueel', 'technisch', 'reflectief vermogen' en 'professionele houding'. De commissie kent elke student een score toe waardoor er een ranglijst ontstaat. De opleiding wil hiermee tevens data verzamelen die ze naast de studievoortgangscijfers legt. Zo kan ze nagaan of ze de juiste selectiecriteria gebruikt heeft en of er aanscherping nodig is van de toelatingsprocedure.

Met het oog op het projectonderwijs, waarin studenten samenwerken en expertise delen, streeft GI naar een evenwichtige verdeling van het aantal studenten over de vier afstudeerrichtingen. Anders kan de opleiding niet goed functioneren.

GI en MT kennen beide een vooropleiding. Voor GI is dat de HKU-brede basisopleiding waarin studenten kennismaken met ontwerpprocessen van verschillende HKU-opleidingen en worden voorbereid op de toelating van onder andere HKU Beeldende Kunst, HKU Design, HKU Media en HKU Games en Interactie.

Studenten die muziek en technologie willen studeren, kunnen een vooropleiding volgen die is geënt op het didactisch concept van de school MT. Deze basisopleiding speelt voor aspirant-studenten een belangrijke rol in de aansluiting op het programma van MT. Het is gebleken, dat studenten die eerst deze opleiding volgen, beter presteren in het bachelorprogramma. Ook de studenten die een vooropleiding volgden, moeten officieel toelatingsexamen doen.

Studeren met een functiebeperking

HKU heeft haar beleid duidelijk vastgelegd in het 'Beleidsplan studeren met een functiebeperking' en heeft op dit terrein voor alle *schools* protocollen ontwikkeld. Onderwijs- en Studentzaken (OSZ) van HKU monitort de effectiviteit van het protocol en of het bijdraagt aan het functioneren van de studenten met een functiebeperking. Het centrum zorgt ervoor dat deze studenten - indien nodig - een op hun problemen en mogelijkheden afgestemde benadering krijgen.

Weging en Oordeel

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding een actueel en zeer beroepsgericht programma biedt. Studenten, alumni en werkveld zijn zeer tevreden over de inhoud en vormgeving van dit programma.

Alle studenten maken in het eerste studiejaar kennis met een keur aan onderwerpen en ontwerpmethodieken van de verschillende afstudeerrichtingen, waardoor zij een diepgaand begrip krijgen voor de werkzaamheden van collega-designers. Dit programma biedt de studenten een solide basis.

Via kleine en grote(re) projecten waarin zij al vanaf het eerste studiejaar werken voor opdrachtgevers en via de stage, kunnen de studenten specifieke vakkennis opdoen en het geleerde in de praktijk brengen. De studenten leren in de projecten en de stage samen te werken in (multidisciplinaire) teams; iets wat ze in hun latere werkzame leven ook vaak zullen en/of moeten doen.

De opleiding besteedt veel aandacht aan ondernemerschap en het komen tot een grote mate van zelfstandigheid, aan het ontwikkelen van een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden aan de hand van de 'design thinking ontwerpcyclus' en aan de eigen ontwikkeling van de student; allemaal elementen die van groot belang zijn voor de toekomstige CMGT'ers.

De opleiding besteedt ook veel aandacht aan internationale aspecten die relevant zijn voor de studenten en die hen voorbereiden op een beroepspraktijk die ook grotendeels internationaal is georiënteerd. GI heeft hiervoor expliciete doelen opgesteld.

Ook biedt de opleiding de studenten veel ruimte voor een persoonlijke profilering, via keuzemodules, seminars, honoursprogramma's en de keuze voor een specifiek afstudeerprofiel en (een) specifiek(e) uitstroomprofiel(en).

De opleiding hanteert een zorgvuldige en passende toelatingsprocedure.

Het auditteam beoordeelt op grond van alle hierboven beschreven bovenstaande positieve bevindingen, de standaarden 2, 3, 4 en 5 als 'goed'.

4.3. Personeel

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Toelichting NVAO: De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen. Het personeelsbeleid draagt daaraan bij. Er is voldoende personeel beschikbaar om de opleiding te verzorgen en de studenten te begeleiden.

Bevindingen

De opleiding wordt verzorgd door een inhoudelijk en didactisch goed gekwalificeerd team van kerndocenten, docenten in tijdelijke dienst en gastdocenten. 61% van de docenten heeft een master en 5% heeft een PhD. Dat is een flink percentage voor een kunstvakopleiding. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de docenten 'onderzoeksfähig' zijn. Meerdere docenten participeren in de kenniskringen en onderzoeksprogramma's van de lectoraten en/of voeren onderzoek uit voor bijvoorbeeld het bedrijf waar zij zelf werkzaam zijn. (Zie ook 4.2. 'Programma'.)

Een groot deel van de docenten is ook parttime actief als professional in de beroepspraktijk. Zij hebben daardoor goed zicht op de eisen en wensen vanuit het werkveld.

De docent-studentratio van gemiddeld 1:14 acht het auditteam passend bij deze kunstvakopleiding.

De vaste kern van docenten (75%) vormt de basis voor het realiseren en overdragen van de inhoud. Zij borgen de continuïteit in het onderwijs. Dat acht het auditteam belangrijk.

De opleiding nodigt gastdocenten uit als gespecialiseerd professional voor kleine(re) onderdelen in de opleiding. GI zet bijvoorbeeld gastdocenten in voor de seminars, waarmee ze zorgt voor een actuele input passend bij het uitstroomprofiel. (Zie ook 4.2 'Programma'.)

Tevens zet de opleiding regelmatig alumni in als gastdocent.

Tijdens de audit is gebleken, dat de opleiding de ambitie heeft de verdeling man-vrouw meer in balans te brengen. Tevens wenst de opleiding meer culturele diversiteit binnen het docentencorps. Dat zijn met het oog op het werkveld waarvoor de opleiding opleidt en de 'gebruikers' die dit werkveld kent, passende streefdoelen.

Het auditteam beveelt de opleiding aan er tevens naar te streven, dat de docenten GI en MT meer naar elkaar toe groeien.

Uit de evaluaties, het Studenthoofdstuk en de gesprekken tijdens de audit is gebleken, dat de studenten uitermate tevreden zijn over hun docenten. 'De lessen van de docenten zijn altijd goed verzorgd', aldus de studenten. 'Zij nemen een gelijkwaardige positie in vanuit de gedachte dat studenten en docenten allemaal van elkaar kunnen leren.' Dat waarderen de studenten. Alumni die ingezet worden als gastdocent geven hun een goed beeld wat ze aan de opleiding hebben na afstuderen.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat er ook veel ruimte is voor eigen professionalisering/ontwikkeling van de docenten in een veilige werkomgeving. In de gesprekcycclus komen niet alleen het functioneren en de ontwikkelpunten van docenten aan bod, maar spreken directeuren en teamleiders ook met hen over ambities. De opleiding heeft ruimte gemaakt voor flexibiliteit en voor de ontwikkeling van docenten in verschillende rollen, zoals tutor, studieleider, onderzoeker. Professionaliseringsactiviteiten zijn ondergebracht bij HKU Expertisecentrum. Daar kunnen nieuwe docenten ook de incompany-training 'Didactische bevoegdheid' volgen, die speciaal is gericht op doceren in het kunstvakonderwijs. Alle docenten met een vaste aanstelling moeten over een didactische bevoegdheid beschikken of deze op korte termijn behalen. Na afronding van deze didactische training ontvangen de docenten tevens een Basiskwalificatie Examinering (BKE).

Daarnaast kent HKU de zogenoemde 'Week van de Docent' en de Onderwijsdag voor professionaliseringsactiviteiten.

Weging en Oordeel

De opleiding wordt verzorgd door een inhoudelijk en didactisch goed gekwalificeerd team van kerndocenten, docenten in tijdelijke dienst en gastdocenten. Een groot deel van de docenten is ook parttime actief als professional in de beroepspraktijk. Zij hebben daardoor goed zicht op de eisen en wensen vanuit het werkveld. De studenten zijn uitermate tevreden over hun docenten. De docenten zijn ook 'onderzoeksfähig'. Meerdere docenten participeren in de kenniskringen en onderzoeksprogramma's van de lectoraten en/of voeren onderzoek uit voor bijvoorbeeld het bedrijf waar zij zelf werkzaam zijn.

Er is ook veel ruimte voor eigen professionalisering/ontwikkeling van de docenten in een veilige werkomgeving.

De docent-studentratio van gemiddeld 1:14 acht het auditteam passend bij deze kunstvakopleiding.

Het auditteam komt op grond van alle bovenstaande positieve punten, tot het oordeel 'goed' voor deze standaard.

4.4. Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De huisvesting van de opleiding en de voorzieningen passen bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsleeromgeving.

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Toelichting NVAO: Studenten ontvangen een passende begeleiding (ook in het geval van een functiebeperking). De informatievoorziening van de opleiding is adequaat.

Bevindingen

Huisvesting en materiële voorzieningen

Zowel GI als MT zijn in de zomer van 2016 verhuisd van de locatie Hilversum naar de locatie Ina Boudier Bakkerlaan (IBB) in Utrecht.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het IBB-gebouw, waarin de opleiding CMGT is gehuisvest samen met de opleidingen van de schools HKU Design en HKU Music and Technology, een stimulerende omgeving is voor alle betrokkenen. De onderwijsruimten zijn adequaat ingericht en de faciliteiten zijn uitstekend.

Studenten GI hebben in studiejaar 1 en 2 o.a. beschikking over een grote gemeenschappelijke ruimte: de zogenoemde GI-space. De docentenkamer grenst aan dit lokaal en studenten kunnen gemakkelijk bij hun docenten aankloppen met (hulp)vragen. Zo ontstaat een learning-community. Binnen de GI-space is tevens een Virtual Reality(VR)-ruimte ingericht, waar studenten en docenten kunnen experimenteren.

Voor studenten GI uit het derde en vierde studiejaar zijn er studio's waarin ze in groepjes van 4 à 5 kunnen werken aan projecten voor externe opdrachtgevers of vrije projecten. Daarover zijn de studenten zeer tevreden. Studenten krijgen hierdoor tevens een authentiek beeld, hoe zij na afstuderen samen met anderen zullen werken in een vergelijkbare situatie/omgeving.

Voor MT is er een prachtig studiocomplex met studio's en editsuites die zijn ingericht volgens de nieuwste inzichten qua methodiek en technologie. De studenten zijn hierover zeer te spreken. Het brengt hen ook op nieuwe ideeën.

Bij deze voorzieningen hoort ook een snelle internetverbinding tussen de studiofaciliteiten van het Utrechts Conservatorium en het nieuwe studiocomplex van MT. Dit sluit aan bij de HKU-brede doelstelling om een kralensnoer van hoogwaardige laboratoria, werkplaatsen en studiovoorzieningen te ontwikkelen, waarin actuele technologieën voor alle studenten en medewerkers op alle locaties toegankelijk zijn.

In het IBB-gebouw zijn diverse werkplaatsen, waaronder Makerspace met 3D-printers, lasercutters, elektronica en microcontrollers) en werkplaatsen 3D/fijne technieken, metaal, kunststof en hout. Een werkplaats Performatieve Media met variabele akoestiek ligt in het verschiep. Op de locatie Oudenoord is recentelijk de werkplaats 'Performatieve Media' beschikbaar. Kortom: volop plekken waar de studenten CMGT ook zelf dingen zouden kunnen maken. De studenten gaan van deze voorzieningen steeds meer gebruik maken.

Op de locatie IBB is een uitgebreide uitleenservice voor o.a. state-of-the art studio-equipment, sensoren, computers en andere innovatieve apparatuur.

Voorts biedt locatie IBB - net als op haar andere locaties - geavanceerde ICT- en mediatheekvoorzieningen. Nagenoeg alle studenten beschikken over een eigen laptop voor ontwerp- en programmeeractiviteiten.

Studiebegeleiding

De opleiding zorgt goed voor de benodigde professionele begeleiding. Dat is cruciaal bij deze opleiding. Alle studenten hebben een tutor, die de studenten begeleidt en de studievoortgang en het leerproces monitort. Tijdens de stage krijgen de studenten begeleiding van een stagebegeleider en de tutor.

Binnen de schools wordt gestreefd naar maatwerk voor elke student. Dat is met het oog op het relatief grote aantal studenten binnen deze opleiding met bijzondere 'uitdaging en talenten' - studenten met een stoornis in het autistisch spectrum, attention deficit disorder, etc. - waardevol. (Zie ook het kopje 'studeren met een functiebeperking' bij 4.2 Programma.)

Daarnaast zijn er twee studentdecanen en drie vertrouwenspersonen binnen HKU aanwezig. De servicebalie van Onderwijs en Studentzaken zorgt voor informatie over alle algemene studentzaken, zoals studievertraging en -onderbreking, studeren met een handicap, studeren in het buitenland, aanvragen beurzen en fondsen etc.

Uit de evaluaties en de gesprekken tijdens de audit, is gebleken dat de studenten zeer tevreden zijn over de studiebegeleiding van de tutores en andere docenten. De lijnen zijn kort en studenten kunnen altijd bij de docenten terecht. Het feit, dat de docentenkamer van GI grenst aan de GI-space maakt het contact tussen studenten en docenten ook laagdrempelig.

Informatievoorziening

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de studenten alle relevante en benodigde informatie rondom de studie via verschillende kanalen krijgen.

De HKU-studentportal is de centrale bron van informatie. Daar kunnen studenten alle informatie over curricula, modules, roosters, reglementen, projecten, stages, faciliteiten etc. vinden. Alle modulebeschrijvingen zijn ook opgenomen in de Osiris-catalogus. Daarin kunnen de studenten voor elke module o.a. de leerdoelen, werkvormen en wijze van toetsing teruglezen. In Osiris zijn ook de studieresultaten en studiepad te raadplegen.

Daarnaast maakt GI gebruik van een blog waarin elk cohort studenten lesmateriaal terug kan vinden dat is behandeld. Ook krijgen zij via de mail en links naar eigen webpagina's van hun docenten informatie over de opdrachten die ze moeten maken.

Studenten MT kunnen de digitale leeromgeving Orion gebruiken, die een kwalitatief en kwantitatief monitoring- en feedbacksysteem kent. Daarnaast werkt MT met Sirius, een online tool, om inzicht te geven in mogelijke keuzetrajecten.

Uit de evaluaties blijkt dat de studenten er soms last van hebben dat informatie via (te) veel verschillende kanalen aan hen wordt doorgegeven. De studenten die het auditteam sprak, meldden dat zij dit al twee jaar op rij hebben aangekaart, maar dat het nog steeds niet naar wens is. Eén van de studenten typeerde dit heel treffend: 'Het is slordig dat er in een school met systeemontwerpers niet één goed systeem is'. Het auditteam beveelt de opleiding aan, hier nu snel werk van te maken.

Weging en Oordeel

De huisvesting is adequaat en de materiële voorzieningen zijn van bovengemiddelde kwaliteit. De voorzieningen maken het goed mogelijk het programma te realiseren. Docenten en studenten zijn hierover zeer tevreden.

De opleiding zorgt goed voor de benodigde professionele begeleiding en levert zoveel mogelijk maatwerk voor elke student. De studenten zijn zeer tevreden over de studiebegeleiding van de tutores en de andere docenten. De opleiding zorgt dat de studenten alle relevante en benodigde informatie rondom de studie krijgen. Het (te) grote aantal verschillende informatiekkanalen is nog een aandachtspunt. Dit staat het oordeel 'goed' voor standaard 8 evenwel niet in de weg.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 7 en 8 op grond van bovenstaande als 'goed'.

4.5. Kwaliteitszorg

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Toelichting NVAO: De opleiding organiseert effectieve periodieke feedback die de realisatie van de beoogde leerresultaten ondersteunt. Bij bestaande opleidingen vinden geëigende verbeteringen plaats naar aanleiding van de uitkomsten van de vorige beoordeling. Hierbij worden passende evaluatie- en meetactiviteiten ingezet. De uitkomsten van deze evaluatie vormen aantoonbaar de basis voor ontwikkeling en verbetering. De opleiding legt intern verantwoording af over de bijdrage van de opleiding aan het realiseren van de strategische doelen van de instelling. Kwaliteitszorg verzekert realisatie van de beoogde leerresultaten. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissies, medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken. De ontwerpprocessen en de erkenning en borging van de kwaliteit van de opleiding zijn in overeenstemming met de ESG. De opleiding publiceert accurate, betrouwbare en voor de doelgroepen goed toegankelijke informatie over de kwaliteit van de opleiding.

Bevindingen

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding stelselmatig de kwaliteit van haar onderwijs evalueert. Zij maakt daarbij gebruik van een PDCA-cyclus en treft op basis van diverse evaluaties de benodigde en/of gewenste verbetermaatregelen. Het auditteam zag daarvan duidelijke voorbeelden, zoals het aanpassen van het beoordelingsformat voor de eindexamens GI, de bijstelling van de examenprocedures en de bijbehorende afhandeling bij MT, de professionalisering van de docenten op het gebied van toetsbekwaamheid, het toegankelijker maken van de informatie over het onderwijsprogramma in de OSIRIS-catalogus. De opleiding legt haar doelstellingen o.a. vast in een jaarplan, meerjaren-personeelsplan, kwaliteitsplan, toetsplan, internationaliseringsplan en honoursplan.

De opleiding betreft de verschillende gremia actief bij de kwaliteit; alleen de studentbetrokkenheid kan beter. (Zie hieronder.)

De docenten zijn o.a. betrokken via de docentvergaderingen, heidagen, afstemmingsoverleg over onderwijsontwikkeling en –projecten. Ook heeft elke module een redacteur en eindredacteur die verantwoordelijk zijn voor de actualisatie van de inhoud. Daarnaast verzorgen de docenten de lessen deels in teams, waarbij ze elkaar feedback geven.

Een geformaliseerde actieve(re) betrokkenheid van de studenten bij de kwaliteit van de opleiding is nog een aandachtspunt. Weliswaar zijn de lijnen binnen zowel GI als MT kort, lopen studenten gemakkelijk binnen bij hun docenten, maar 'de studentvertegenwoordiging van MT is vaag', aldus de studenten die het auditteam sprak tijdens de audit. In de Opleidingscommissie (OC) van MT zat ten tijde van de audit nog maar één student CMGT; naast 2 studenten vanuit de bacheloropleiding Muziek. De directeur van MT meldde desgevraagd, dat de OC nog in ontwikkeling is. Het auditteam acht het belangrijk, dat MT ook kijkt naar de frequentie van formele bijeenkomsten en naar verschillende mogelijkheden voor het organiseren van studentbetrokkenheid.

De OC van GI had wel een duidelijke studentvertegenwoordiging. Ook zijn er jaarvertegenwoordigers actief bij GI die de OC informeren over knelpunten. Tevens organiseren de studieleiders van GI zogenaemde PMI-gesprekken (Plus Min en Interessante punten) na afloop van elk blok. Ook bij MT vraagt een aantal docenten na afloop van de module om feedback. 'Maar dat doen niet alle docenten', aldus de MT-studenten. De opleiding meldde desgevraagd dat MT twee keer per jaar een groeps gesprek per leerjaar houdt met een studie leider en een tutor. Resultaten daarvan worden in het studieleidingsoverleg besproken en voorgenomen acties worden teruggekoppeld naar studenten, aldus MT. Daarnaast kent HKU een Centrale Medezeggenschapsraad.

GI en MT nodigen beide de OC, leden van de CMR en jaarvertegenwoordigers uit voor hun heidagen. Tevens is het zo dat MT jaarvertegenwoordigers uitnodigt bij iedere docentvergadering. De studenten zijn daarbij actief onderdeel van het programma van de vergadering.

Het is gebleken dat de respons van studenten op de digitale enquêtes (EVAL) na elke module procentueel laag is en dat de terugkoppeling van de resultaten door de opleiding beter kan. Daar zijn GI en MT al mee bezig, onder andere door te experimenteren met het moment waarop zij de enquête uitzetten en de vorm waarin de enquête is gegoten. Zo vullen de studenten de enquête nu tijdens elk blok in, in plaats van na afloop en heeft GI de enquête visueel aantrekkelijker gemaakt.

Na afloop bespreken de studieleiders van de opleiding de resultaten met de studenten in de groep. 'Die terugkoppeling werkt al aardig bij de studenten van jaar 1 en 2. Met studenten in de hogere studie jaren is dat lastiger, o.a. omdat zij op stage zijn en zelfstandig werken aan hun projecten en het afstuderen', aldus de opleiding.

De opleiding betreft alumni op verschillende manieren bij het evalueren van het onderwijs, onder andere via de Kunstenmonitor. De opleiding zet ook alumni in als gastdocent. Daarnaast gaat MT met een aantal alumni de verschillende modules en verdiepende specialisaties hernieuwd vormgeven naar aanleiding van de uitkomsten uit de enquêtes met betrekking tot het onderwerp ondernemerschap.

Het werkveld is nauw betrokken bij de opleiding, onder andere via raadpleging van de werkveldcommissies van MT en GI. Daarin hebben ook alumni zitting. Daarnaast spreekt de opleiding over de opzet en inhoud van het curriculum met de stage-instellingen en met de samenwerkingspartners in de projecten.

De examencommissies van GI en MT evalueren jaarlijks de algemene kwaliteit van de toetsing en beoordeling en voeren aanvullende onderzoeken uit naar door hen zelf benoemde thema's. (Zie daarover verder standaard 10.)

Weging en Oordeel

De opleiding evalueert stelselmatig de kwaliteit van haar onderwijs. Zij maakt daarbij gebruik van een PDCA-cyclus en treft op basis van diverse evaluaties de benodigde en/of gewenste verbetermaatregelen. Met name docenten, werkveld en examencommissie zijn actief betrokken bij de kwaliteit. Ook met alumni heeft de opleiding regelmatig contact. De formele studentbetrokkenheid behoeft nog aandacht. Daar zijn zowel GI als MT al mee bezig. Het auditteam weegt het aandachtspunt van de formele studentbetrokkenheid zwaarder mee en komt daarom tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

4.6. Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De examencommissie oefent haar wettelijke bevoegdheid uit. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

HKU heeft een Toetskader opgesteld, waarin zij uitgangspunten heeft geformuleerd waaronder basisuitgangspunten voor de constructie en uitvoering van toetsing. Zowel GI als MT hebben in hun eigen toetsplan beschreven hoe zij valide, betrouwbaar, transparant, eerlijk en organiseerbaar willen toetsen.

De opleiding hanteert zowel summatieve als formatieve toetsing voor het bepalen van het gewenste niveau. Een voorbeeld van een formatieve toets is bijvoorbeeld het zogenoemde midterm-examen halverwege de looptijd van een project, waarin twee docenten de voortgang van het project beoordelen. Studenten krijgen daarover direct kwalitatieve feedback. Dat acht het auditteam belangrijk voor de ontwikkeling en studievoortgang van de studenten.

De opleiding kent twee soorten summatieve toetsen: i) tentamens die slechts een beperkt aantal competenties toetsen, zoals eenvoudige opdrachttoetsen en schriftelijke kennistoetsen en ii) integrale toetsen als afsluiting van een project of module. De integrale toetsen worden gedurende de opleiding steeds uitdagender wat betreft opdrachtstelling, groepsgrootte, aantal studiepunten en mate van zelfredzaamheid die de student moet demonstreren. In jaar 3 en 4 neemt de opleiding alleen nog maar integrale toetsen af.

De opleiding heeft een aantal toetsen aangemerkt als high-stake⁶ beoordeling. Dat zijn o.a. de Mid Year en End Year assessments in jaar 1 en 2 en het eindexamen in jaar 4.

Validiteit, betrouwbaarheid, inzichtelijkheid

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding er op verschillende manieren voor zorgt dat ze op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier toetst en beoordeelt. Dit doet zij o.a. door:

- in de beschrijving van elke module voor alle betrokkenen inzichtelijk te maken aan welke competenties en leerdoelen de student werkt en op welke manier deze worden getoetst en beoordeeld;
- jaarlijks studiepunten- en competentietabellen op te stellen, die fungeren als raamwerk waarbinnen de docenten de lesinhoud en toetsen vormgeven;
- voor elke module een redacteur aan te wijzen die de lessen verzorgt, de lesinhoud jaarlijks actualiseert en opdrachten en bijbehorende beoordelingscriteria formuleert passend bij de vastgestelde competentieset. Dit kan in overleg gebeuren met collega-docenten en/of de studieleader en onderwijskundige;
- voor elke module een eindredacteur aan te wijzen die controleert of de beoordelingscriteria voldoen aan het HKU-toetskader, of de criteria zijn afgestemd op de leerdoelen, of de leerdoelen SMART zijn geformuleerd en of er per jaar een logische opbouw is gegarandeerd;
- alle docenten de Basiskwalificatie Examineren (BKE) te laten behalen, waardoor zij nog meer bekwaam worden in het toetsen en beoordelen en de toetsen scherper worden. De nieuwe docenten die recent zijn aangetrokken moeten deze scholing nog volgen;
- het werkveld in de rol van adviseur te betrekken bij de verschillende (high-stake) beoordelingen, waaronder de eindexamens;

⁶ High-stake beoordelingen zijn de belangrijke(re) en veelal omvangrijke(re) beoordelingen gedurende de gehele opleiding.

- jaarlijks diverse bijeenkomsten te plannen met studenten, docenten, studieleiders, examencommissie, opleidingscommissie, alumni en werkveldcommissie om zaken omtrent toetsing te bespreken.

De examencommissie vervult een actieve rol in de bewaking van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen en stelt vast of een docent bekwaam en bevoegd is als redacteur/examinator. (Zie verder onder 'Examencommissie'.)

Het auditteam heeft ook zelf naar een aantal toetsen gekeken - waaronder de toetsen behorend bij het afstuderen - en concludeert dat deze divers en van voldoende niveau zijn. De opdrachten zetten aan tot reflectie en de ontwikkeling van een reflectieve practitioner. Dat is belangrijk voor een toekomstig CMGT'er.

De uitwerking van de opdrachten door de studenten – de individuele en de groepsprojecten - was heel breed. Het auditteam zag veel PowerPoints en veel visualisatie. Dat is passend bij deze opleiding. De kwaliteit van de professionele presentatie verschilde, variërend van heel goed tot schijnbaar snel in elkaar gezet. Het auditteam trof ook opvallende veel herkansingen aan in de scorelijsten in Osiris. Ook zakten er drie van de negen studenten voor het eindexamen waar het auditteam bij aanwezig was. Dat riep bij het auditteam de vraag op of de opleiding de studenten niet meer en/of explicieter moeten sturen in wat ze van hen verwacht. Het auditteam beveelt de opleiding aan hier nog eens kritisch naar te kijken.

Andere aandachtspunten acht het auditteam de grote hoeveelheid bolletjes op het beoordelingsformulier die de examinatoren moeten invullen tijdens de eindexamenzitting en het onderscheid bij GI tussen de criteria voor een goed/zeer goed. Het auditteam is evenals de examencommissie van oordeel, dat dit onderscheid nog scherper mag zijn. Het onderscheid tussen onvoldoende en voldoende is wel helder. (Zie verder onder 'Afstuderen'.)

Examencommissie

De schools GI en MT hebben één examencommissie met twee onafhankelijk van elkaar opererende subcommissies. Deze subcommissies stemmen met elkaar af over de te volgen procedures bij het toetsen en beoordelen.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat beide commissies een proactieve en reactieve rol vervullen in het borgen en monitoren van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. Zo wonen zij jaarlijks steekproefsgewijs een aantal (eind)examens bij. Op basis van hun bevindingen geven zij de betreffende schooldirecteur advies. Dit leidt tot een jaarlijkse actualisering van het toetsplan van GI en MT. Ook heeft GI naar aanleiding van het advies van de commissie de beoordelingscriteria voor elk van de afstudeerrichtingen voor het Graduation-Project opnieuw geformuleerd en geëxpliciteerd wat de studenten minimaal moeten laten zien en/of horen om een oordeel voldoende te krijgen. MT werkt naar aanleiding van de feedback van de examencommissie sinds 2016 met een vorm van geïntegreerde toetsing gericht op de persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voorheen lag de focus vooral op de beoordeling van het portfolio(werk).

De examencommissies van HKU hebben viermaal per jaar een gezamenlijke studiedag, waarin zij ervaringen met elkaar delen.

Afstuderen

Het afstudeerprogramma CMGT vertoont voor alle afstudeerrichtingen een op hoofdlijnen vergelijkbare opzet. Ten tijde van de audit baseerde de opleiding zich nog op de oude BAT-competenties. In een excelsheet hebben GI en MT inzichtelijk gemaakt hoe zij de criteria uit de beoordelingsformulieren hebben gekoppeld aan deze BAT-competenties. In deze excelsheet is tevens te zien hoe de beoordelingscriteria corresponderen met de nieuwe CMGT-competenties. Uit dit overzicht blijkt dat de opleiding in het afstudeerprogramma de realisatie van alle competenties beoordeelt.

Het afstudeerprogramma voor GI bestaat voor alle afstudeerrichtingen uit de Graduation-module en de module Group-project. In de laatstgenoemde module werken de studenten met een externe opdrachtgever.

De studenten bereiden zich voor op het afstuderen door het schrijven van een Graduation Proposal (reflectie en een plan van aanpak voor afstuderen). Elke student presenteert tijdens de Graduation-beoordeling – een integratieve beoordeling - een deel van zijn portfolio, zijn positionering in het werkveld, zijn research voor zijn eindwerk, de onderbouwing van zijn ontwerpkeuzes en het eindresultaat.

Het afstudeerprogramma voor MT bestaat voor alle afstudeerrichtingen uit de Graduation-module. Deze bestaat uit drie onderdelen: i) portfolio, ii) supportive narrative en iii) professional developmentplan (PDP). Het supportive narrative behelst het verslag van het onderzoek dat de student uitvoerde.

Tijdens de Graduation-beoordeling – een integratieve beoordeling - geeft de student een korte presentatie over zijn eigen ontwikkeling, een reflectie op zijn onderzoek en de (voor hem) belangrijkste projecten en een vooruitblik op zijn professionele ambities voor de (nabije) toekomst (zijn PDP).

De definitieve artefacten die de studenten hebben ontwikkeld voor het afstuderen tonen zij op de gemeenschappelijke GI-MT Exposure, waarvoor ook het werkveld wordt uitgenodigd.

Vanaf studiejaar 2018-2019 voeren de 4^e jaarsstudenten voor het gekozen uitstroomprofiel een extra contextualisatie-onderzoek uit.

Het auditteam adviseert de opleiding op basis van de eindwerken, de onderzoeksverslagen en de presentaties die het o.a. tijdens de eindexamens zag, om de visie op het onderzoek, het verslag en de eisen daaraan, meer aan te scherpen. De uitvoering was nu zeer divers. (Zie standaard 11.)

Zowel bij GI als MT worden de studenten beoordeeld door een commissie van twee docenten: de afstudeerbegeleider en een onafhankelijke docent die de voorzittersrol vervult. Deze commissie wordt aangevuld met een extern lid - veelal afkomstig uit het werkveld - dat de docenten adviseert naar aanleiding van de presentatie van de student.

Het auditteam heeft tijdens de bijwoning van een aantal eindexamens geconstateerd, dat de beraadslaging van de commissieleden niet altijd volgens het afgesproken protocol verliep. Een aantal voorzitters nam als eerste het woord en deed soms al vergaande uitspraken over het gerealiseerde niveau van de student. Tevens participeerden de externe adviseurs verschillend in het beoordelingsproces. Sommigen zaten er schijnbaar afwezig bij toen de docenten hun scores op het beoordelingsformulier invulden, anderen werden er door de docenten actief bij betrokken. Het auditteam beveelt de opleiding aan over deze punten duidelijke(re) afspraken te maken en/of al bestaande afspraken te handhaven.

Het auditteam adviseert de docenten ook om met elkaar te bespreken of ze het omvangrijke beoordelingsformulier met de bolletjes niet al van tevoren 'schaduw' in kunnen vullen. Daarmee krijgen zij bij het examen meer tijd om met elkaar inhoudelijk van gedachten te wisselen over hetgeen de student heeft laten zien en horen. De docenten GI en de examencommissie die het auditteam hierover sprak, meldden dat zij al met elkaar hebben geëvalueerd hoe zij het werken met het hernieuwde beoordelingsformulier met alle criteria hebben ervaren.

Weging en Oordeel

De opleiding toetst en beoordeelt op een valide, betrouwbare en transparante manier. Zij past regelmatig het zogenoemde meer-ogen principe toe bij het opstellen van de toetsen en de beoordelingscriteria en bij het beoordelen van het (eind)werk van de studenten. De opleiding betreft ook het werkveld in de rol van adviseur bij de beoordeling. De toetsen zijn divers en van voldoende niveau en passend bij de leerdoelen. De opleiding besteedt ook veel aandacht aan formatieve toetsing en het geven van kwalitatieve feedback. Dat acht het auditteam belangrijk voor de ontwikkeling en studievoortgang van de studenten. Het opvolgen van het protocol en de beschikbare tijd voor het voeren van het inhoudelijke gesprek bij het eindexamen en het scherpere onderscheid in de criteria voor het oordeel 'goed' en 'zeer goed' bij GI, ziet het auditteam nog als aandachtspunten.

GI en MT hebben beide een actieve examencommissie die zowel proactief als reactief optreedt en waar nodig aanbevelingen doet voor het treffen van verbetermaatregelen en de opvolging daarvan monitort.

Het auditteam beoordeelt deze standaard als 'voldoende'.

4.7. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop de afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit de documenten en de gesprekken tijdens de audit met werkveldvertegenwoordigers en alumni, is gebleken dat zij zeer tevreden zijn over het niveau van de afgestudeerden. De afgestudeerden komen zeer breed terecht en kunnen heel zelfstandig werken. Dat achtten de aanwezige werkveldvertegenwoordigers een sterk punt.

Uit de Kunstenmonitor 2016 blijkt dat veel studenten werk vinden. Sommigen hebben al een eigen bedrijfje tijdens de studie. Afgestudeerden werken op nationaal, maar ook op internationaal niveau bij bedrijven. Daarnaast werken steeds meer studenten buiten de traditionele creatieve industrie, bijvoorbeeld bij een bank, consultancy- of ontwerp bureau. Daar vervullen zij 'nieuwe' rollen, zoals Virtual Reality developer, UX designer⁷ of software engineer. 'De studenten zijn zo 'eager' en gaan op zoek hoe ze zich nieuwe terreinen zo snel mogelijk eigen kunnen maken', aldus een van de werkveldvertegenwoordigers. Studenten van de opleiding vallen regelmatig in de prijzen.

Afgestudeerden MT'ers kunnen doorstromen naar de eigen MMus-Music Design, MMus programma's bij conservatoria zoals in Amsterdam en Den Haag, en masteropleidingen in binnen en buitenland op raakvlakken als Informatica en Artificiele Intelligentie (o.a. in Utrecht en Berlijn). Dit laatste gebeurt vaak na een premaster.

Het auditteam trof in de zogenoemde Etalage in de Zelfevaluatie een keur aan voorbeelden van succesvolle alumni in met name Indie⁸ Game. Het auditteam acht het evenwel belangrijk dat de opleiding in haar Etalage ook andere rolmodellen voor de studenten etaleert. Maar een klein aantal afgestudeerden wordt namelijk toonaangevend in Indie Game. De meeste afgestudeerden gaan werken voor een opdrachtgever of in een kleine studio waar ze in teams met andere getalenteerden samenwerken. Veel afgestudeerde Interaction Designers zijn nu bijvoorbeeld beslissingsbevoegd binnen hun eigen organisatie/ontwerpbureau. Ze zijn minder zichtbaar, maar hun baangarantie is (thans) stevig. Over deze afgestudeerden mogen de studenten ook expliciet(er) iets horen.

Eigen oordeel auditteam gerealiseerd niveau

Het auditteam heeft voorafgaand aan de audit van vijf afgestudeerden GI en MT uit 2016-2017 de eindwerken bestudeerd: supportive narratives, proposals, portfolio's en visuele presentaties van het eindwerk. Daarnaast heeft het auditteam op 22 en 25 juni 2018 negen eindexamens bijgewoond van afstudeerders GI en MT uit 2017-2018, waarin zij hun eindwerk presenteren aan de examencommissie en waarin de commissie de studenten ondervroeg over het betreffende eindwerk en hun plannen voor de toekomst. Het auditteam heeft op 29 juni 2018 op de EXPO van diverse studenten het eindwerk bekeken en daarover met de studenten gesproken.

⁷ UX: User Experience

⁸ Indie Game: Independent videogame gemaakt door één onafhankelijke ontwikkelaar of een klein ontwikkelaarsteam, zonder (financiële) tussenkomst van een uitgever

Het auditteam trof een grote verscheidenheid aan afstudeerprojecten aan, die de brede mogelijkheden voor de studenten om hun eigen weg binnen de schools, afstudeerrichtingen en uitstroomprofielen te volgen, goed lieten zien. De gerealiseerde resultaten waren van overtuigend bachelorniveau. Drie studenten van wie het auditteam het eindexamen bijwoonden, slaagden niet. Zij lieten nog niet het beoogde niveau zien en kregen terecht een onvoldoende van de eindexamencommissie.

De studenten konden hun eindwerk op basis van hun onderzoek helder verwoorden en verantwoorden. Het meeste getoonde werk was technisch van goede tot zeer goede kwaliteit. De supportieve narratives van de MT-studenten vertoonden een grote bandbreedte, variërend van erg op zelfreflectie gericht tot een goede beschrijving van het ontwerponderzoek. De opleiding meldde desgevraagd, dat deze bandbreedte samenhang met het uitstroomprofiel. 'Een 'maker' schrijft een ander verhaal over zijn proces dan een 'onderzoeker' of een 'ondernemer'. In dit kunstonderwijs moet de student zijn eigen voorkeuren en talenten ontwikkelen en verantwoorden', aldus de opleiding. 'Uit het portfolio moet blijken dat de student zijn plek heeft gevonden in het werkveld'. Dat laatste hoorde en zag het auditteam duidelijk terug in de presentaties van de studenten tijdens het eindexamen. Dit positieve oordeel van het auditteam wordt bevestigd door de externen vanuit het werkveld die bij de eindexamens betrokken zijn. Zij oordelen uitermate positief over het gerealiseerde niveau. Ook de werkveldcommissie die de opleiding uitnodigt voor (eind)examenexposities spreekt altijd haar waardering uit voor de wijze waarop de studenten werken vanuit hun eigen signatuur en professionaliteit, zo is uit de documentatie gebleken.

Zoals al onder de paragraaf 'onderzoek' in hoofdstuk 4.2 'Programma' en bij standaard 10 'Toetsing' is beschreven, beveelt het auditteam de opleiding aan haar visie op het onderzoek, het verslag en de eisen daaraan, meer aan te scherpen. Ook zou de opleiding de studenten mogen stimuleren om bij het testen van hun instrument/spel/installatie ook te kijken welk onverwacht en nieuw gedrag dit uitlokt. Resultaten kunnen zowel tot research for design (het doen van onderzoek om tot betere ontwerpen te komen) als tot research through design (een fenomeen onderzoeken door middel van ontwerpen) leiden. Deze aanbevelingen hebben geen invloed op het positieve oordeel van het auditteam over het gerealiseerd niveau.

Weging en Oordeel

Het auditteam trof een grote verscheidenheid aan afstudeerprojecten aan, die de brede mogelijkheden voor de studenten om hun eigen weg binnen de schools, afstudeerrichtingen en uitstroomprofielen te volgen, goed lieten zien. De gerealiseerde resultaten waren van overtuigend bachelorniveau. De studenten konden hun eindwerk op basis van hun onderzoek helder verwoorden en verantwoorden. Het meeste getoonde werk was technisch van goede tot zeer goede kwaliteit.

Het positieve oordeel over het gerealiseerde niveau, wordt bevestigd door het werkveld en de alumni. De afgestudeerden komen zeer breed terecht en zij kunnen heel zelfstandig werken. Velen vinden na afstuderen werk of hebben tijdens de studie al een eigen bedrijfje. Een aantal van hen heeft prijzen gewonnen, is toonaangevend in o.a. Indie Game of is als Interaction Designer beslissingsbevoegd binnen de eigen organisatie.

Het auditteam beoordeelt standaard 11 daarom met een 'goed'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De opleiding CMGT van HKU is een sterk op de beroepspraktijk gerichte opleiding met een heel eigen inkleuring, die wordt verzorgd door zeer betrokken en goed gekwalificeerde docenten, die veelal ook met één been in het actuele werkveld staan.

Het auditteam is onder de indruk van al hetgeen het gezien, gehoord en gelezen heeft en komt met een unaniem positief advies voor accreditatie dat conform de beslisregels van de NVAO en ondanks het oordeel 'voldoende' voor de standaarden 'kwaliteitszorg' en 'toetsen' tot een overall-oordeel 'goed' leidt.

6. AANBEVELINGEN

- Het auditteam beveelt de opleiding aan de studenten te stimuleren om onderzoek goed en bevlogen uit te voeren, hierbij kijkend naar zowel research for design (onderzoek om tot een beter onderzoek te komen) als research through design (een fenomeen onderzoeken met ontwerpen). De studenten kunnen duidelijk geholpen worden in het vastleggen van onderzoek en het ontdekken van het nut voor onderzoek in ontwerpen.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan, de studenten meer aan te zetten tot het 'kleinhouden' van het onderzoek en het ontwerp, zodat ze het werk ook afmaken.
- MT heeft een groot verleden van internationalisering. MT heeft haar visie op internationalisering vastgelegd, zo is uit de stukken gebleken en werkt met jaarwerkplannen en jaarverslagen internationalisering. Het auditteam beveelt de teamleider van MT en zijn team nog aan, om net als het GI-team expliciete doelen verder vast te leggen met betrekking tot de internationale activiteiten.
- Uit de evaluaties blijkt dat met name de studenten GI er soms last van hebben dat informatie via (te) veel verschillende kanalen aan hen wordt doorgegeven. De studenten die het auditteam sprak, meldden dat zij dit al twee jaar op rij hebben aangekaart, maar dat het nog steeds niet naar wens is. Het auditteam beveelt de opleiding aan nu snel werk te maken van één goed systeem.
- Het auditteam trof ook opvallend veel herkansingen aan in de scorelijsten in Osiris. Ook zakten er drie van de negen studenten voor het eindexamen waar het auditteam bij aanwezig was. Dat leidde bij het auditteam tot de vraag of de opleiding de studenten niet meer en/of explicieter moeten sturen in wat ze van hen verwacht. Het auditteam beveelt de opleiding aan hier nog eens kritisch naar te kijken.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen HKU hbo-bacheloropleiding Creative Media en Game Technologies voltijd	
Onderwerpen / Standaarden	Oordeel
Beoogde leerresultaten	
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	G
Programma	
Standaard 2. Oriëntatie programma	G
Standaard 3. Inhoud programma	G
Standaard 4. Vormgeving programma	G
Standaard 5. Aansluiting programma	G
Personeel	
Standaard 6. Kwalificaties personeel	G
Voorzieningen	
Standaard 7. Huisvesting en materiele voorzieningen	G
Standaard 8. Studiebegeleiding en informatievoorziening	G
Kwaliteitszorg	
Standaard 9. Periodiek evalueren	V
Toetsing	
Standaard 10. Toetsing	V
Gerealiseerde leerresultaten	
Standaard 11. Leerresultaten	G
Algemeen eindoordeel	G

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Uitgebreide Opleidingsbeoordeling t.b.v. t.b.v. hbo-bacheloropleiding Creative Media en Game Technologies – HKU

Rooster examens

Vrijdag 22 juni 2018

Ianus Keller + Rianne Versluis

school	tijd	student	afstudeerrichting	afstudeerbegeleider	voorzitter	commissielid	lokaal
M&T	13:30-14:15		SOD				IBB 1.63

Dop Terlingen + Willem van Raaijen

school	tijd	student	afstudeerrichting	afstudeerbegeleider	voorzitter	commissielid	lokaal
G&I	12:15-13:10		GART				IBB 2.35
G&I	13:45-14:40		GART				IBB 2.35

Maandag 25 juni 2018**Ianus Keller + Willem van Raaijen**

school	tijd	student	afstudeerrichting	afstudeerbegeleider	voorzitter	commissielid	lokaal
M&T	10:00-10:45		SOD				IBB 1.59
G&I	11:15-12:10		GART				IBB 1.78
	12:10-12:45	<i>Lunchpauze - intern overleg auditteam</i>					IBB 2.20
G&I	12:45-13:40		IAD				IBB 2.35
	14:00-14:30	Rondleiding voorzieningen door studieleider G&I en docent M&T en lid examencommissie					
	14:30-15:00	<i>intern overleg auditteam</i>					IBB 2.20

Dop Terlingen + Rianne Versluis

school	tijd	student	afstudeerrichting	afstudeerbegeleider	voorzitter	commissielid	lokaal
G&I	10:15-11:10		GART				IBB 1.68
G&I	11:15-12:10		GART				IBB 2.35
	12:10-12:40	<i>Lunchpauze - intern overleg auditteam</i>					IBB 2.20
G&I	12:45-13:40		GDD				IBB 1.34
	14:00-14:30	Rondleiding voorzieningen door studieleider G&I en docent M&T en lid examencommissie					
	14:30-15:00	<i>intern overleg auditteam</i>					IBB 2.20

Datum locatiebezoek: 29 juni 2018

Programma opleiding CMGT - HKU

Overzicht panelleden

Naam	Rol
Dhr. W. van Raaijen	Voorzitter
Mevrouw M.A.A (Dop) Terlingen	Lid
De heer dr. ir. A.I. (Ianus) Keller	Lid
Mevr. J.(Julia) de Klerk	Studentlid
Mevr. R. Versluis	Secretaris

Locatie: HKU Locatie IBB (lokaal 2.18), Ina Boudier Bakkerlaan 50, Utrecht
Datum locatiebezoek: 29 juni 2018

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Mogelijke gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30		Inloop & ontvangst auditpanel	
08.30 – 09.15		Vooroverleg auditpanel	- vooroverleg
09.15 – 10.00		Opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none"> - directeur HKU Games en Interactie - studieleider HKU Games en Interactie - directeur HKU Muziek en Technologie - studieleider en plv directeur HKU Muziek en Technologie 	<u>Kennismaking MT en vaststellen agenda</u> <ul style="list-style-type: none"> - strategisch beleid, visie, missie - ontwikkelingen in en relatie met werkveld - marktpositie / positionering & profilering - internationale oriëntatie - visie op toegepast onderzoek - lectoraat & kenniskring - personeelsbeleid / scholing - hbo-niveau / onderwijsrendement - kwaliteitszorg
10.00 – 10.15		Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg
10.15 – 11.00		Docenten <ul style="list-style-type: none"> - docent studio- en live audio technologie - docent sonic interaction design en compositie - studieleider jaar 4 G&I, docent interactive narrative design, post-doc onderzoeker lectoraat Interactive Narrative Design. - kerndocent en docent Interaction Design, projectbegeleider, afstudeerbegeleider - kerndocent jaar 1, docent ontwerpprocessen en sound, games and interaction. - voorzitter Opleidingscommissie G&I, docent development, projectbegeleider, afstudeerbegeleider. - tutor MT 	<u>Gespreksonderwerpen docenten:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud, vormgeving, ontwikkelingen, eigenheid en samenhang programma (karakteristieken) - relatie met / input van werkveld - praktijkcomponenten / stage - internationale component - onderzoekslijn - interactie onderzoek en onderwijs - aansluiting instromers - studieloopbaanbegeleiding / studeerbaarheid, studielast - professionele ruimte / scholing - werkdruk - invloed op / betrokkenheid bij het programma - betrokkenheid docenten en het werkveld - toetsbeleid / toetsen en beoordelen - borging niveau
11.00 - 11.45		Studenten <ul style="list-style-type: none"> - 3e jaars student Audio Design 	<u>Gespreksonderwerpen studenten:</u> <ul style="list-style-type: none"> - aansluiting vooropleiding / toelating - kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid / studielast

		<ul style="list-style-type: none"> - 3e jaars student Sound Design - 4e jaars student Interaction Design, klassenvertegenwoordiger - 3e jaars student Interaction Design, lid Opleidingscommissie - 2e jaars student Game Art - 2e jaars student Game Development 	<ul style="list-style-type: none"> - studiebegeleiding (incl. buitenschoolse component / stages) - kwaliteit docenten - informatievoorziening - opleidingsspecifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen - afstuderen <p><u>Gespreksonderwerpen OC:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - interactie met het management - rol bij de interne kwaliteitszorg - mate van betrokkenheid in het besluitvormingsproces
11.45 – 12.00		Pauze / overleg	
12:00 – 13:00		Bezoek Expo	
13.00 – 13.30		Lunchpauze en onderling overleg	
13.30 – 14.15		<p>Examencommissie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vz examencommissie MT, onderzoeker, docent muzikale basis, compositie, onderzoeksvaardigheden. - plaatsvervangend vz examencommissie MT, docent muziekproductie & studiotecnologie - plaatsvervangend vz examencommissie GI, kerndocent, docent klankontwerp, creative system design - ambtelijk secretaris 	<p><u>Gespreksonderwerpen EC:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bevoegdheden, taken en rollen - relatie tot het management - kwaliteitsborging toetsen en beoordelen - kwaliteitsborging afstuderen
14.15-15.00		<p>Werkveld / Alumni</p> <ul style="list-style-type: none"> - alumnus MT/stageverlener - alumnus MT/stageverlener - alumnus GI - alumnus GI/stageverlener - alumnus GI/gastdocent 	<p><u>Gespreksonderwerpen alumni:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding <p><u>Gespreksonderwerpen werkveld:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding - onderzoekscomponent - betrokkenheid kwaliteitszorg - gerealiseerd niveau
15.00 – 15.15		Pauze	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bepalen pending issues
15.15 - 15.30		<p>Pending issues</p> <p><i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - (indien van toepassing)
15.30 - 16.30		Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - bepaling voorlopige beoordeling
16.30		Terugkoppeling (openbaar)	In IBB 1.49

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende voltijdopleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een auditpanel zich bij de uitgebreide opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding verstrekte documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam eindexamens bijgewoond en de EXPO van de afstudeerders van juni 2018 bezocht en met de daar aanwezige studenten gesproken.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon, NQA en AeQui gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder werd afstemming tussen de panels van Hobéon geborgd door de ondersteuning van dezelfde secretaris en door de inzet van een getrainde voorzitter.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgenomen in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' zijn en 5 standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 11.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport CMGT
- Boekje Domein Creative Technologies
- BoKS CMGT
- Competentiematrix jaar 4 BAT GI 2017-2018
- Competentiematrix BMusCMGT 2017-2018
- Competentietabel CMGT 2017-2018
- Onderwijs- en examenregeling (OER) voor alle afstudeerprofielen
- Studieprogramma Audio Design – 2017-2018
- Studieprogramma Sound Design – 2017-2018
- Modulebeschrijvingen van de schools Game Interaction en Muziek en Technologie in Osiris met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht/aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Didactiek HKU Muziek en Technologie
- Boekje 'Het DNA van MT'
- Onderwijsvisie GI
- Kwaliteitsplan GI 2017-2019
- Kwaliteitsplan HKU Muziek en Technologie 2015-2018
- Jaarverslag Examencommissie MT 2015-2016
- Jaarverslag Examencommissie GI 2015-2016
- Toetsplan MT 2017
- Toetsplan GI 2017-2018
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Voorbeelden van showcases studenten jaar 3 en eindwerken van afgestudeerden MT en GI
- Afstudeercriteria Graduation GI- MT- BAT- CMGT
- Overzichtslijst van *alle* afstudeerders GI en MT van 2016-2017 en 2017-2018

Het auditpanel heeft van vijf afstudeerders 2016-2017 een palet van eindwerken bekeken en van negen afstudeerders 2017-2018 de Graduation-beoordeling bijgewoond. Daarnaast heeft het auditteam tijdens de EXPO op 29 juni 2018 eindwerken van de afgestudeerden in juni 2018 bekeken, waarbij het een presentatie kreeg van de aanwezige studenten.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	Bachelor Creative Media and Game Technologies
----------------------	---

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Naam (inclusief titulatuur)	Rol	Expertise						
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs	Ttoetsing	Werkveld	Visitatie-/ audit	Studentzaken
De heer drs. W.G. van Raaijen	Voorzitter		x					x
Mevrouw M.A.A. Terlingen	Lid	x	x	x	x			
De heer dr.ir. A.I. Keller	Lid	x		x	x	x		
Mevrouw J. de Klerk	Studentlid							x
G.C. Versluis	Secretaris				x		x	

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijvingen
De heer drs. W.G. van Raaijen	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties in het hoger onderwijs
Mevrouw M.A.A. Terlingen	Mevrouw Terlingen is docent aan de Hogeschool van Amsterdam (Game Development Studies), manager externe relaties op het gebied van Game Development en organisator van verschillende Global Game Jams.
De heer dr.ir. A.I. Keller	De heer Keller is docent bij Industrieel Ontwerpen aan de TU Delft, praktijkdocent en programma coördinator van IDE Academy (TU Delft) en zelfstandig ontwerper/onderzoeker.
Mevrouw J. de Klerk	Mevrouw De Klerk is student Creative Media and Game Technologies aan Hogeschool Saxion en is daar voorzitter van de opleidingscommissie.
G.C. Versluis	Mevrouw Versluis is senior-adviseur bij Hobéon; getraind secretaris sinds 2010 en sinds juni 2018 SKE gecertificeerd.

Op 23-4-2018 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Creative Media and Game Technologies van HKU, onder het nummer 006621.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl